

Niesamowite świadectwo ortodoksyjnego rabina, który uwierzył w Jezus Mesjasza. Artykuł pochodzi z pisma Petah Tikvah (październik/listopad 2000). Pismo to wydawane jest przez mesjańskich Żydów z USA. Autor artykułu r. Josef Shulam jest przełożonym mesjanicznej kongregacji "Shepherd of Israel" w Jerozolimie.

Rabin Daniel Zion. Naczelny rabin Bułgarii w latach II wojny światowej.

Pierwsza historyczna wzmianka o Żydach w Sofii pochodzi z 811 roku n.e. Przed tą datą centrum żydowskiego życia znajdowało się w mieście Viddin. Żydzi zamieszkiwali tereny Bułgarii od wczesnych dni Imperium Rzymskiego. Do Sofii przybyli podczas powrotu Kruma, zwycięskiego króla, który przywiódł do Sofii około 30 tys. jeńców. Pośród nich znajdowało się także wielu Żydów z Azji Mniejszej. Do nich dołączyli prześladowani uciekinierzy z Węgier i Austrii. Gdy król Muad I podbił Sofię w 1389 roku, zastał tam cztery aktywne synagogi. Wśród nich była synagoga nazywana "Kehal de los Griegos" do której uczęszczali Żydzi pochodzący z Grecji i przyległych do niej wysp. Znajdowały się również w Sofii Aszkenezyjska i Frankistowska synagoga oraz pięć synagog lokalnych Żydów modlących się po bułgarsku i hebrajsku. Kiedy papież Mikołaj V rozpoczął prześladowania Żydów w Bawarii, wielu z nich przybyło do Sofii i zmieszano się z lokalnymi i greckimi Żydami mówiącymi w języku ladino¹. Ta bułgarska wspólnota żydowska rozwinęła silne powiązania z dużą sefardyjską społecznością w greckiej Tesalonice.

W Tesalonice istniała duża wspólnota Żydowska mająca Jesziwę. Tesalonika była ośrodkiem posiadającym wszystkie żydowskie instytucje, których brakowało w tym czasie w Sofii. Gdy Bułgaria została oswobodzona spod Tureckiej dominacji w 1880 roku, książę Aleksander Bułgarski mianował rabiego Gabriela Almoslino na naczelnego rabina Bułgarii. Po wojnie Bałkańskiej 1912 roku wielu Żydów emigrowało do Bułgarii i rosła wciąż społeczność potrzebowała większej liczby rabinów. W 1918 roku Sofia wysłała prośbę do Tesaloniki o wysłanie rabinów. Przełożony jesziwy w Tesalonice odpowiadając na tą prośbę wysłał do Sofii swego syna Daniela. Rabin Daniel Zion służył społeczności i został wybrany na naczelnego rabina Bułgarii. Głównym dokonaniem rabiego Daniela była jego działalność w latach wojny. Z rozpoczęciem się II wojny światowej rozpoczęły się również problemy Żydów. 23 Stycznia 1941 roku oficjalne gazety opublikowały "Prawo o ochronie narodu". Prawo to były niczym innym jak zaadoptowanymi na potrzeby Bułgarii "Ustawami Noremborskimi". Celem wprowadzonego aktu prawnego było ograniczenie swobód obywatelskich oraz odseparowanie Żydów od reszty społeczeństwa bułgarskiego. 1 Marca 1941 rząd bułgarski ogłosił przystąpienie do Państw Osi. Tego samego dnia siły zbrojne nazistowskich Niemiec wkroczyły na teren Bułgarii bez oddania jednego strzału. Oficjalnie przedstawiono to jako ochronę Bułgarii przed możliwym atakiem Aliantów ze wschodu. Opublikowano w tych dniach także edykt nakazujący każdemu żydowskiemu mężczyźnie w wieku od 20 do 40 lat stawienie się to "Brygad Roboczych". W rzeczywistości brygady te były obozami pracy.

12 lipca 1941 roku, król Borys III, podpisuje ustawę nakazującą każdemu Żydowi płacenie "podatku kontrybucyjnego". 29 dnia tego samego miesiąca ogłoszono drugie prawo, które limitowało finansowe zasoby społeczności żydowskiej. Prawo to zakazało Żydom wykonywanie takich zawodów jak farmaceuta, inżynier, architekt czy prawnik... 30 września 1942 powołano specjalną komisję do spraw żydowskich. Na jej czele stanął dobrze znany antysemita Aleksander Balew. Zadaniem komisji było przygotowanie eksterminacji bułgarskich Żydów. Wszyscy o tym wiedzieli...

W 1943 roku Bułgarscy Żydzi, w szczególności ci z Sofii, stanęli nad krawędzią piekła. Rząd Bułgarii pod presją Niemiec podjął decyzje o wydaleniu Żydów z Bułgarii. 23 maja Rabin Daniel Zion zgromadził wszystkich Żydów w centralnej synagodze Sofii, która była drugą co do wielkości synagogą w całej Europie. Wszyscy Żydzi miasta przybyli by modlić się o odwrócenie złej decyzji.

Rabin Zion powiedział przed całą społecznością: "Lepszym jest dla nas umrzeć tutaj niż w Polsce." Gdy Żydzi opuścili synagogę zostali zaatakowani przy pomocy pałek przez policję. Aresztowano około 250 mężczyzn. Żydzi kontynuowali jednak marsz w kierunku Świętego Synodu i domagali się spotkania z metropolitą Stefanem, który był szanowany przez żydowską społeczność z powodu przyjaznego do nich stosunku. Metropolita Stefan obiecał że spotka się z królem i ministrami i spróbuje wywrzeć na nich wpływ by zmienili swe nastawienie i zaprzestali prześladowań. Mimo wszystko 25 maja 1943 roku rozpoczęło się wydalanie Żydów z Sofii. Komisja Do Spraw Żydowskich przesiedliła z Sofii do prowincjonalnych miast 10153 Żydów oraz 3500 mężczyzn zamknęła w obozach pracy. W Sofii pozostało zaledwie 2300 Żydów. Bułgarska Cerkiew Prawosławna była jedną z głównych przeszkód uniemożliwiających rządowi bułgarskiemu wysłanie Żydów do Auschwitz. Nie zaprzestawała ona działań mających na celu przekonanie króla i jego gabinetu do zmiany stanowiska w sprawie Żydów.

Pytaniem jest dlaczego Prawosławna Cerkiew miała tak przyjazny stosunek do Żydów. Prawdziwa przyczyna tego leży w specjalnym stosunku jaki łączył metropolitę Stefana z rabinem Danielem Zionem. We wczesnych latach trzydziestych rabin Daniel został zaproszony do odwiedzenia niejakiego Dunnowa, który był nauczycielem mistycznego nurtu chrześcijaństwa. Dunnow łączył mistycyzm chrześcijański z wegetarianizmem i pewnymi ćwiczeniami jogi. Rabin Daniel był pod wrażeniem stylu życia Dunnowa i zaczął wdrażać niektóre nauki tego mistyka. Nasz rabin wprowadził trzy elementy nauczania Dunnowa: (1) wegetarianizm, (2) wstawanie rano i modlitwa o wschodzie słońca, (3) codzienne ćwiczenia fizyczne. Dunnow opowiadał o Jezusie jako o mesjaszu i zbawicielu. Opowiadał też o prostym stylu życia pierwszych uczniów Jezusa. Te tematy otworzyły oczy rabina Daniela. Zaczął on rozmyślać o sprawach, które z żydowskiego punktu widzenia mogły by być uznane za nie ortodoksyjne lub w najlepszym wypadku za nie typowe do rozmyślań dla rabina. Lecz według rabina Ziona największa zmiana w jego życiu zaszła gdy modlił się o wschodzie słońca i ukazała mu się wizja Jezui. Nie wiedział z początku co wizja ta może oznaczać. Pytał innych rabinów co powinien uczynić w tej sprawie. Gdy trzeci raz pojawiła się ta sama wizja, rabin zwrócił się w kierunku postaci i przemówił do niej. Postać jaśniała ze słońca i rabin Daniel odniósł wrażenie że przemówiła i przedstawiła się jako Jezua. Nie jest to drobna rzecz dla rabina doświadczyć wizji Jezui Mesjasza. Rabin Daniel był dobrze zaznajomiony z nauką "by przyjmować prawdę jakakolwiek by ona nie była". Zrozumiał że jest coś specjalnego w tej postaci która mu się ukazała. Absolutnie niesamowita natura wizji, której doświadczył zmusiła go do rozpoczęcia poszukiwań mających na celu zrozumienie co Bóg mu pozwolił zobaczyć. Rabin Zion wiedział że musi znaleźć źródło informacji, które pomogą mu zrozumieć znaczenie

tej wizji. W tym celu udał się do patriarchatu Greckiej Cerkwi Prawosławnej w Sofii, do okazującego życzliwość patriarchy Stefana, z którym był zaprzyjaźniony i mógł swobodnie wymieniać poglądy na wszelkie duchowe tematy łącznie z Jezusem i historią wczesnego Kościoła. Patriarcha, który był bardzo dobrze obeznany w delikatnych relacjach między Żydami i Chrześcijanami zachęci rabina by ten zapomniał o chrześcijaństwie jako takim i skoncentrował się na samym Jezui. Rabin Daniel nigdy nie nawrócił się na "chrześcijaństwo". Zaczął wierzyć w Jezusę i pozostał wierny Torze. Pieśń którą o swej wierze ułożył rabibi Daniel prawdopodobnie najlepiej wyraża jego stosunek do Jezui Mesjasza:

Nie nie Ja, nie moje Ja, lecz tylko Ty JESZUA jesteś we mnie!

Tylko Ty niesiesz mnie przed Boga moich ojców.

Tylko ty możesz uleczyć mnie z każdej złej choroby.

Nie nie Ja, nie moje Ja, lecz tylko Ty JESZUA jesteś we mnie!

Tylko ty uczysz mnie kochać każde stworzenie,

Tylko ty uczysz mnie kochać nawet wroga,

Nie nie Ja, nie moje Ja, lecz tylko Ty JESZUA jesteś we mnie!

Dlatego będę trwał w Twej miłości,

Na zawsze będę wierny Twej woli,

Nie nie Ja, nie moje Ja, lecz tylko Ty JESZUA jesteś we mnie!

Rabin Daniel zebrał wyselekcjonowaną małą grupę Żydów, by studiować Nowy Testament po szabacie w jego domu. Wśród tych ludzi byli niektórzy najbardziej szanowani członkowie żydowskiej społeczności w Sofii. Wiara rabiego Ziona w Jezusę Mesjasza stała się tajemnicą poliszynela w środowisku bułgarskich Żydów. Jednakże ogromny szacunek dla rabina i wysoka ocena jego służby powodowały że nikt ze zwierzchników żydowskich otwarcie go nie krytykował. Ponieważ pozostawał on w strukturze żydowskiej społeczności i ściśle przestrzegał rygorów Tory jego przeciwnicy nie mieli wielu możliwości by oskarżyć go o herezję. Jednak liderzy żydowscy zaczęli stopniowo izolować naszego rabina.

Gdy niemieccy okupanci zajęli Bułgarię rabin Daniel Zion jako duchowy przywódca żydowski stał się obiektem prześladowań. Został wywleczony z Wielkiej Synagogi i publicznie wychłostany. Podczas takich zdarzeń rabbi Daniel stał prosto przed faszystami i jego jedyną reakcją było wołanie do Boga. Moja matka i siostra były obecne przy co najmniej dwóch takich zdarzeniach i opowiadały tę historię wiele razy. Sentyment jaki czuły po latach od tych wydarzeń dawał im uczucie dumy z faktu bycia Żydem. Gdy zaczęto mówić o wysyłce Żydów do Niemiec, rabin Daniel i jego sekretarz A. A. Anski napisali list do króla Bułgarii. W liście tym rabin Zion błagał króla w imię Jezui by nie pozwolił zabrać Żydów z terenów Bułgarii. Rabin

napisał w tym liście że w wizji którą zobaczył, Jezua powiedział mu aby ostrzegł króla przed oddaniem Żydów w ręce nazistów. Po bardzo długim oczekiwaniu przed drzwiami pałacu, rabin i jego sekretarz wręczyli list sekretarzowi króla. Następnego dnia król udał się do Niemiec aby spotkać się z rządem Rzeszy i z samym Hitlerem. Król Borys III Koburg postawił na swoim i nie podał się presji nazistów by wysłać bułgarskich Żydów do obozów śmierci w Polsce i Niemczech.

Oto są słowa pochodzące z kazania rabina Daniela wygłoszonego w pierwszy szabat po wizycie w królewskim pałacu i wręczeniu mu listu: " Nie lękajcie się drodzy bracia i siostry! Złóżcie waszą wiarę w Skale Naszego Zbawienia... Wczoraj, zostałem poinformowany że metropolita Stefan zgodził się zemną natychmiast spotkać opowiedzieć o swojej rozmowie z królem Bułgarii. Gdy poszedłem do niego, powiedział mi: << Powiedz swemu ludowi iż król obiecał że bułgarscy Żydzi nie opuszczą granic Bułgarii...>> Wyjaśniłem metropolicie, że tysiące Żydów czeka na mnie w synagodze aby usłyszeć tę dobrą nowinę. Gdy wróciłem do synagogi, była tam zupełna cisza. Wchodząc ogłosiłem: << Tak bracia Bóg wysłuchał naszych modlitw...>>"

9 września 1944 roku faszystowski rząd Bułgarii upadł. Władzę przejęli komuniści pod patronatem sowieckiej Rosji. Rabbi Daniel Zion pozostał przywódcą i naczelnym rabinem do 1949, kiedy to razem z większą częścią społeczności bułgarskich Żydów wyemigrował do Izraela. W Izraelu został natychmiast zaakceptowany jako rabin bułgarskich Żydów. Kiedy w 1954 rabin Samuel Toledano został naczelnym rabinem Izraela, Daniel Zion został wezwany przed Sąd Rabinacki Jerozolimy. Gdy zaczęła się rozprzestrzeniać pogłoska, że rabin bułgarskich Żydów wierzy w Jezusę, rabin Toledano zaprosił rabina Ziona do swego biura i w prywatnej rozmowie zapytał go o to. Rabin Daniel przedstawił swoje stanowisko. Wyjaśnił że akceptuje Jezusę jako mesjasza lecz nie akceptuje chrześcijańskiego nauczania i przedstawiania osoby Jezui z Nazaretu. Rabin Toledano powiedział mu że może żyć z takimi poglądami jak długo zachowa je dla siebie samego. Rabbi Daniel odparł że wiadomość taka jak ta nie może być trzymana w tajemnicy. Toledano zmusił go do stawienia się przed sądem rabinackim aby razem z innymi rabinami zdecydować co należy zrobić.

Jako dowody wiary w Jezusę przedstawiono cztery książki które rabin Daniel napisał w Bułgarii. Gdy dano u prawo głosu w swej obronie rabin Zion powiedział: "Jestem ubogi i słaby, prześladowany i bezbronny, Jezua zdobył mnie, i jako nowego człowieka uhonorował mnie, wyzwolił mnie z mej nędzy przez swą wielką miłość, On napełnia mnie życiem. Każdego dnia wyrachowany diabeł pragnie mnie ograbić z wiary. Trwam jednak przy moim pocieszycielu i przepędzam diabła precz. Trwam samotnie w mojej wierze. Cały świat jest przeciw mnie. Porzucam wszelkie ziemskie zaszczyty dla miłości Mesjasza mojego przyjaciela."

Rabinacki sąd pozbawił Daniela Ziona tytułu rabina, lecz bułgarscy Żydzi w dalszym ciągu honorowali go w ten sposób. Rosyjscy Żydzi, jedni z pierwszych osadników syjonistów w Rishon LeZion, którzy stali się "wierzącymi" podarowali rabinowi Danielowi budynek na synagogę przy ulicy Yeffet w samym sercu Jaffy. W tej synagodze rabin Daniel urzędował do 6 października 1973 roku. Podczas nabożeństw w synagodze Daniel Zion rzadko mówił o Jezui

wprost, lecz często przytaczał historie i przypowieści z Nowego testamentu. Zawsze w szabatowe popołudnia zabierał do domu grupę wierzących aby studiować Nowy Testament a następnie wrócić do synagogi na wieczorne modlitwy. Wiele misji, misjonarzy i chrześcijańskich społeczności odwiedzało rabina Ziona w jego domu w Jaffie. Napisano mnóstwo artykułów na jego temat i oferowano mu duże pieniądze za wykorzystanie jego nazwiska w działalności misyjnej. Rabin Daniel zawsze odmawiał. Nie chciał zniszczyć swego świadectwa które złożył przed ludem Izraela dla pieniędzy. Jeżeli ktoś składał dobrowolną ofiarę pieniężną, która rabina do niczego nie zobowiązywała, ten przyjmował ją i przekazywał organizacją charytatywnym, na pomoc niewidomym, sierotom i wdowom. Sam żył w wielkim ubóstwie. W jego domu nie było nic wartościowego i nigdy nie zamykał drzwi swego domu na klucz. Rabin daniel Zion napisał setki pieśni o Jezule, Szabacie i sprawiedliwym Życiu. Pisał także książki na temat wegetarianizmu, zdrowej żywności i życia w zgodzie z naturą. Najważniejszym wkładem Daniela Ziona w Mesjaniczny Judaizm był jego osobisty przykład. Żył w stu procentach żydowskim życiem, i był stu procentowym naśladowcą Mesjasza Jezui. Był bezkompromisowy w swej wierze, nie ulegał ani pieniężnym propozycjom ze strony chrześcijańskich misji, ani też naciskom zwierzchności rabinicznej. Jezua był jego zbawicielem i przyjacielem, do ostatnich dni życia rabin Daniel żył według słów wiersza który napisał w specyficzny sposób że każdy wers zaczynał się od kolejnej litery jego imienia:

*(Dabar) Słowo Boga jest moją ścieżką,
(Ner) Lampa Boga jest moim przewodnikiem,
(Iraat) Bojaźń Boga jest początkiem mądrości,
(Ahavat) Miłość Boga jest moim życiem,
(Laasoth) Wypełnianie woli Boga jest moją aspiracją,
(Cadek) Prawość i sprawiedliwość są moimi celami,
Jego (Isurim) cierpienie jest moim odkupieniem,
On będzie cię (Ojagen) chronił na wszystkich twych drogach,
Jedyny (Nezah) przedwieczny Izraela jest moją ostoją.*

W 1979 roku rabin Daniel Zion odszedł do Boga mając 96 lat. Bułgarska społeczność żydowska w Izraelu zapewniła mu pożegnanie z wojskowymi i państwowymi honorami. Jego trumna znajdowała się w centrum Jaffy i w asyście straży wojskowej została zaniesiona przez ludzi na cmentarz Holon(a). Został pochowany jako rabin bułgarskich Żydów których uratował z nazistowskiego holocaustu. Był 100% Żydem i 100% uczniem Jezui Mesjasza.

Tłumaczył: Paweł Janiak